

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/265/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217214365
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2217214365.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobkyne: BENCONT COLLECTION, a. s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanej: V. O., nar. XX. C. XXXX, trvalo bytom M. ulica XXX/XX, X. T., o zaplatenie 997,85 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 24. januára 2019 č. k. 9Csp/229/2017-90, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu (II. výrok) a v časti trov konania (III. výrok) r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.096,68 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 997,85 eur od 8.6.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; II. vo zvyšku žalobu zamietol; III. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 64,02 %.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497 ods. 1, § 502 ods. 1 veta prvá, § 503 ods. 1 Obch. z. (zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov); § 1 ods. 2 a 8 a § 2 písm. a/ a b/, § 9 ods. 1 ZoSÚ (zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy); § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3 a ods. 5, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2, § 559, § 563 O. z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov); § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O.z., v znení účinnom od 1.2.2013; § 232 ods. 3, § 295, § 297 veta druhá CSP (zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov); poukazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Océano Grupo Editorial SA (spojené prípady C-240/98 až C-244/98).

Vecne dôvodil, že žalobou z 24.7.2017 sa právny predchodca žalobkyne domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by bola žalovaná zaviazaná k zaplateniu sumy vo výške 997,85 eur s príslušenstvom, a to zmluvný úrok 8.6.2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 997,85 eur od 8.6.2017 do zaplatenia a poplatok 4,42 eur. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou bola uzatvorená dňa 10.7.2013 zmluva o úvere č. 1395762464, ktorej súčasťou boli Obchodné podmienky a Všeobecné obchodné podmienky. Na základe zmluvy žalobkyňa poskytla žalovanej úver, žalovaná sa zaviazala vrátiť istinu a zaplatiť úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov. Žalovaná neplnila úver riadne a včas, v dôsledku omeškania žalovanej s plnením úveru právny predchodca žalobkyne vyhlásil úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaná časť dlžnej sumy z úveru zaplatila. Jednotlivé splátky a spôsob ich započítania sú uvedené v aktuálnom stave úveru vyhotoveného z bankového informačného systému.

Žalovaná sa k žalobe písomne nevyjadřila, v konaní nepredložila žiadne prostriedky procesnej obrany, skutkovým základom pre rozhodnutie súdu sa stali skutočnosti tvrdené žalobkyňou, podložené listinnými dôkazmi.

Súd prvej inštancie dôvodil, že zistil nasledovný skutkový a právny stav: Dňa 10.7.2013 uzatvoril právny predchodca žalobkyne ako veriteľ so žalovanou ako dlžníkom zmluvu o úvere, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanej úver vo výške 1.000 eur s počtom mesačných splátok 72, dátumom prvej splátky 25.8.2013, dátumom konečnej splatnosti úveru 25.7.2019, RPMN 28,68 %, priemerná RPMN 26,38 %, úrokovou sadzbou 25,5 %, výškou mesačnej úhrady 28 eur, celkovou výškou nákladov 941,15 eur, dátumom ďalšej platby k 20.dňu v mesiaci. Upomienkou zo dňa 10.7.2014 bola žalovaná upozornená na nedoplatok viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 135,59 eur. Zároveň bola upozornená na možnosť predčasného vyhlásenia splatnosti úveru. Výzvou z 28.7.2014 žalobkyňa vyzvala žalovanú na úhradu zosplateného dlhu vo výške 1.101,10 eur, a to na istine 997,85 eur, na úrokoch 98,83 eur a na poplatkoch za upomienky 4,42 eur a na poistnom 0 eur. Žalovaná ku dňu podania žaloby uhradila celkovo sumu vo výške 208,37 eur, ktorá bola započítaná na poplatky v sume 34,86 eur, na zmluvné úroky a úroky z omeškania v sume 171,36 eur a na istinu vo výške 2,15 eur. Z aktuálneho stavu úveru je zrejmé, že žalovaná čerpala úver dňa 25.11.2013 vo výške 1.000 eur a na splátkach za obdobie od 25.8.2013 do 25.1.2014 zaplatila sumu celkom vo výške 208,37 eur.

Na základe zisteného skutkového stavu posúdil súd zmluvný vzťah strán ako spotrebiteľskú zmluvu. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žaloba žalobkyne čo do zaplatenia istiny vo výške 997,85 eur a vyčísleného príslušenstva vo výške 98,83 eur je dôvodná, pretože na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru uzatvorenej dňa 10.7.2013 poskytla žalovanej úver vo výške 1.000 eur s dohodnutou výškou celkových nákladov 941,15 eur, ktorý úver sa žalovaná zaviazala splácať v mesačných splátkach v počte 72 po 28 eur, ktorú povinnosť si žalovaná riadne neplnila a dohodnuté mesačné anuitné splátky riadne a včas žalobkyni neuhrádzala. Na základe výzvy na úhradu dlhu listom z 28.7.2014 žalobkyňa vyzvala žalovanú na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom v celkovej výške 1.101,10 eur, z tohto na istine 997,85 eur, na úroku 98,83 eur, na poplatkoch za upomienky 4,42 eur a na poistnom, z ktorej sumy žalovaná nezaplatila nič. Preto súd prvej inštancie rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti jeho rozsudku.

O úroku z omeškania rozhodol súd v zmysle § 517 O. z. a § 3 Nariadenia vlády, keď si žalobkyňa uplatnila úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 997,85 eur odo dňa nasledujúceho po dni 8.6.2017 do zaplatenia, súd priznal príslušenstvo k istine v podobe úroku z omeškania vo výške 5,25% ročne, z uplatnenej a priznanej sumy 997,85 eur počnúc od 8.6.2017 do zaplatenia.

Súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne vo zvyšnej časti nie je dôvodná a nie je listinnými dôkazmi preukázaná. Je nepochybné, že žalovaná uzavrela so žalobcom úverovú spotrebiteľskú zmluvu, pričom svoju povinnosť riadne a včas platiť splátky úveru neplnila. Doručením oznámenia o splatnosti úveru jej preto vznikla povinnosť zaplatiť žalobkyni zostatok nesplateného úveru. Úver sa tak stal dňa 11.8.2014 splatným. V tomto oznámení si žalobkyňa uplatnila dlžnú sumu vo výške 1.101,10 eur, pozostávajúcu z úverovej istiny 997,85 eur, dlžných úrokov, poplatkov. Týmto fakticky došlo zo strany žalobkyne k ukončeniu zmluvného vzťahu so žalovanou. Z tohto dôvodu si potom žalobkyňa už nemôže voči žalovanej uplatňovať ďalšie nároky z úverovej zmluvy - úrok vo výške 25,5% ročne z dlžnej sumy, pretože zmluvný vzťah medzi stranami skončil vyčísleným zostatku úveru, ktorý je predmetom tohto konania. Nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Súď poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98, ktorý skonštatoval, že keďže povinnosť platiť úroky z omeškania je už dôsledkom omeškania, za omeškanie s ich platením už ďalšie úroky nepatria. Uvedené vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/190/2014, kde sa uvádza, že niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci č. k. 6Co/182/2011, zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania je obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 O.z. o administratívnom strope úrokov z omeškania.

Žalovaná svoj záväzok platiť úver riadne a včas nesplnila, v dôsledku čoho bola žalobkyňa nútená od zmluvy odstúpiť, čím sa žalovaná dostala s plnením peňažného dlhu do omeškania. Zosplatenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový/zmluvný vzťah. Priznaním žalobkyni uplatneného úroku vo výške 25,5 % ročne, by došlo k hrubej nadvláde veriteľa a k vzniku právneho stavu, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k tejto zmene záväzku nedošlo. Keď už spotrebiteľ nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Preto vo zvyšku, čo do úroku vo výške 25,5% ročne zo sumy 997,85 eur od 8.6.2017 do zaplatenia, ako aj v časti vyčísleného úroku

k 7.6.2017 v sume 872,60 eur, a tiež poplatku vo výške 4,42 eur, súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. V danej veci uplatňuje žalobkyňa svoj nárok na úrok vo výške 25,5% ročne v súlade s úverovou zmluvou. Je pravdou, že úroky predstavujú odplatu alebo cenu plnenia, avšak povinnosť platiť úroky z úveru má svoje limity v tom zmysle, že táto zásada platí až do zosplatnenia úveru, pretože po zosplatnení úveru nastupujú sankčné úroky z omeškania. Kumulácia úrokov z úveru ako aj úrokov z omeškania by predstavovala neúmernú a neprijateľnú záťaž pre žalovanú ako spotrebiteľa. V danom prípade lehota splatnosti úveru nastala dňom 22.4.2014 a týmto dňom nastala splatnosť aj úrokov. Čo sa týka poplatkov za upomienky a poistenie tieto žalobkyňa súdu nepreukázala, že boli so spotrebiteľom individuálne dohodnuté (§ 53 ods. 3 O.z.), navyše tieto poplatky ani nie sú uvedené v zmluve.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 2, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP, vecne priznaním žalobkyňi náhrady trov konania vo výške 64,02 % (z hodnoty sporu 1.973,70 eur - uplatnená istina s vyčísleným prislúšenstvom), a to podľa pomeru úspechu v spore (82,01% : 17,99%).

2. Proti tomuto rozsudku v časti zvyškovo zamietajúcej žalobu podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zrušenie v napadnutej časti a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne žiadala, aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedla odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/CSP. Dôvodila, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď uzavrel, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobkyňa nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Je zrejmé, že súd a akýkoľvek štátny orgán v SR má postupovať na základe a v medziach zákona, čo zaujatím takéhoto právneho názoru súdu bez podpory právnym predpisom zjavné naplnené nebolo. Vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/1998 uviedla, že sa s ním stotožniť nemožno, nakoľko ide o rozhodnutie, ktoré nevyhovuje potrebám súčasného právneho stavu, keďže po jeho vydaní došlo k vstupu SR do EÚ a následne k implementácii relevantných smerníc do nášho právneho poriadku, ako aj k vydaniu nových právnych predpisov, ktoré sú pre danú oblasť regulácie smerodajné. Poukázala na § 16 ZoSÚ, s tým, že výkladom a contrario, v prípade, ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, veriteľ by mal mať rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. Poukázala na rozhodovaciu prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru, ktorá je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu, ktorého obsahom je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

V prípade zmluvného úroku žalobkyňa zastáva názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. Uvedené znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa (žalobkyne) za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda spätý aj nárok žalobkyne na zmluvné úroky, pričom žalovaná si bola tohto nároku vedomá a svojím podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazala uhrádzať.

Znenie § 503 ods. 3 Obch.z. upravuje obdobie za ktoré má veriteľ nárok na zmluvný úrok. Už z jazykového výkladu je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak teda je dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu aby bol od toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky

z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru.

V zmysle vyššie uvedeného s ohľadom na bod 6.4 Obchodných podmienok: „V prípade, ak sa stane úver predčasne splatným, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“ Je nepochybné, že úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného splatenia bolo úmyslom žalobkyne a žalovanej musel byť tento zámer vzhľadom na formuláciu jasný. S obchodnými podmienkami úveru sa žalovaná oboznámila a vyjadrila s nimi súhlas, čo potvrdila svojím podpisom na zmluve. Tento záver konštatoval vo svojom rozhodnutí aj Najvyšší súd ČR v rozsudku sp. zn. 32Cdo 3830/2014.

Vzhľadom na fakt, že k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovanej, v zmysle ktorého je povinná naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Možno teda zhrnúť, že v prípade zmluvného úroku ide de facto o odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, pričom v uvedenom prípade k vráteniu plnej výšky úveru zo strany žalovanej doposiaľ nedošlo, na základe čoho je žalobkyňa naďalej oprávnená aj na zaplatenie tejto položky.

Ad absurdum, v prípade nepoctivého dlžníka, by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadze určenej trhovými mechanizmami. Nepoctivý dlžník by tak bol viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby a súd by zároveň takejto nepoctivosti poskytoval ochranu. Žalobkyňa taktiež nesúhlasila s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovanej. Dala súdu do pozornosti ust. § 517 ods. 2 O.z.. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať úroky z omeškania, pokiaľ nie je zo zákona daná povinnosť platiť poplatok z omeškania. Dlžníkovi, ktorý sa ocitne v omeškaní, tak pribúda ďalšia platobná povinnosť popri už existujúcom peňažnom dlhu. Peňažný záväzkový právny vzťah môže byť chápaný ako hlavný alebo vedľajší. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu, resp. k získaniu určitej sumy peňazí. Vedľajším a akcesorickým peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Najvýraznejšie tieto odlišnosti demonštruje skutočnosť, že aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane, úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zároveň žalobkyňa uviedla, že zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku.(porovnaj Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451 - 880. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2015, strana 1787 a nasl.). Taktiež uviedla, že napriek judikovanému právu v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovaniu po zosplatnení úveru v rozhodnutiach Ústavného súdu IV 476/2012 a Najvyššieho súdu 4 Obo 143/1998, nie je na pôdach okresných súdov ustálená súdna prax v ich uplatňovaní. Poukázala na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn.: 41Co/13/2018 zo 16.8.2018, z ktorého citovala, na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.: 43Co/1/2018 z 25.1.2018 a na odlišné stanovisko sudcu a zároveň podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky, JUDr. Milana Lálíka: „Považujem za nevyhnutné najskôr konštatovať, že všeobecné súdy vrátane ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavru akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti. Taký postup orgánov ochrany práva je nielenže absolútne „nevýchovný“, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, vigilanti bus iura, neminem laedere a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa; opakom je potom neprípustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi, ktorému inak reálne hrozí riziko nevyžitia ani len elementárneho nároku bez akéhokoľvek príslušenstva voči dlžníkovi, ktorý sa tak neoprávnene obohacuje na jeho úkor za asistencie súdov. Preto ak nedôjde k racionálnemu zvratu v

doterajšej judikatúre súdov, opäť vrátane ústavného súdu, existujúce bagatelne spory tak zahltia všetky sudy Slovenskej republiky (čo je už reálne) a ochromia nielen výkon ich spravodlivosti, ale narušia aj dôveru občanov v právo, právny poriadok, a tým aj v právny štát (čl. 1 ods. 1 ústavy).“

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila, odvolací návrh nepodala.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu a v závislej časti náhrady trov konania je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej vo vzťahu k úrokom na právnom závere, že žalobkyni prislúcha právo na zaplatenie dohodnutého zmluvného úroku z úveru len do času zosplatenia úveru.

Žalobkyňa s týmto jeho záverom nesúhlasila dôvodiac najmä tým, že dlžník je povinný platiť úroky až do doby skutočného vrátenia poskytnutého úveru veriteľovi, žiadosťou o okamžité splatenie úveru nedochádza k zániku (predčasnému ukončeniu) zmluvy, povinnosť platiť úroky z omeškania je predpokladaným zákonným sankčným mechanizmom, pretrvávajúci stav, keď žalovaná naďalej užíva (a nevracia) poskytnuté finančné prostriedky a žalobkyňa nimi fakticky nedisponuje, rozhodne nie je dôvodom na nepriznanie zmluvne dohodnutých úrokov, inštitút úroku je v právnej doktríne SR a ČR dlhodobo interpretovaný ako cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania (bez ohľadu na termín splatnosti úveru), t. j. do doby reálneho vrátenia úveru veriteľovi, v ktorej súvislosti poukázala na odbornú literatúru, keď vzhľadom na prezentované doktrinálne závery a rozhodovacu prax nemožno v danom prípade akceptovať údajnú neprípustnosť paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky žalobkyne úrokom z omeškania a súčasne riadnym zmluvným úrokom (v podrobnostiach viď 2. bod tohto rozhodnutia odvolacieho súdu).

Z odvolania je teda zrejma nesúhlasná argumentácia voči právnomu posúdeniu nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatení úveru. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov vyplýva nesúlady v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatení úveru. Kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatení spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je predmetom odbornej diskusie, keďže jednoznačné legislatívne riešenie absentuje. Z ust. § 497 a § 502 ods. 1 Obch. z. vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná (uvedené odznelo v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo 16.6.2020).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) v aktuálnom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 poukázal na skutočnosť, že pri spotrebiteľských úveroch je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy, čo znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obch. z. je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Veriteľ však peňažné prostriedky nemá ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. NS SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/42/2020 ďalej

argumentoval, že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprímerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlužník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ust. § 53 ods. 1 O. z. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda. Jeho právo zostáva zachované, po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. NS SR v rozhodnutí 5Cdo/42/2020 dospel preto k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Vo vzťahu k poplatkom 4,42 eur nie je z odôvodnenia rozsudku zrejmé ako súd prvej inštancie dospel k skutkovému zisteniu, že ide o poplatky aj za poistenie, keďže v žalobe sa iba všeobecne uvádza, že ide o poplatky vynaložené na účely predchádzania súdneho sporu a z Aktuálneho stavu úveru ku dňu 7.6.2017 vyplýva, že ide o poplatok za upozornenie pred výzvou 1,10 eur a poplatok za výzvu na splatenie úveru s príslušenstvom 3,32 eur. Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu a v závislom výroku o náhrade trov konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (odvolacie konanie nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie).

6. Povinnosťou súdu prvej inštancie, viazaného právnym názorom odvolacieho súdu vychádzajúceho z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2020, tak bude v ďalšom konaní vykonať dokazovanie za účelom posúdenia nároku žalobkyne na zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení úveru (popri úrokoch z omeškania). NS SR v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Preukázaný skutkový stav na základe vykonaného dokazovania, súd prvej inštancie podriadi pod platnú právnu úpravu, v zmysle ktorej je dlžník povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov (§ 502 ods. 1 Obch. z.) a konečný okamih povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov zodpovedá dohode zmluvných strán o zmluvnom úroku pri riadnom plnení povinností dlžníka, zaplatiť tento zmluvný úrok ako cenu peňazí.

Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 CSP, vrátane uvedenia použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

7. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

V novom rozhodnutí (o veci v zostávajúcej časti) rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

8. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)